

RAONEM.

A ningú se nos escapa que estem passant una època plena de dificultats. Deuríem estar cegos i sorts, no llegir el diari ni escoltar les notícies, ni tan sol contemplar la vida conforme anem passant pel carrer, per a no vore com dia per dia se nos amontona el desfici quan el pròxim o el familiar patix malaltia o desocupació, quan els chiquets, que en les seues sensibles antenes captan els mals humors dels pares se tornen aspres o els jóvens se deixen caure per la ¿còmoda? sendera del “ni,ni”. Clar, per fortuna no són tots, mes lo cert és que els eixemples ixen a la llum com els caragols darrere de la pluja. En la caixa dels qui manen només queden taranyines. I si en hores més lluïdores ya tenien desgana en ajudar a la cultura i sobretot a la llengua valenciana, ya me diran ara quan està a la vista de tots la perfecta excusa. ¿I els qui sí que volem seguir treballant per lo nostre, qué farem?

Des de la primera volta que el vaig conèixer, encara menuda, Ulisses-Odisseu, l'héroe grec, sempre ha segut u dels meus personages de ficció favorits. Ad ell se referix el poema homèric com el “fecunt en recursos”. Era irònic, intel·ligent i tenia una gran imaginació per a fer front als perills que anava posant-li davant el deu marí Possidó per a impedir-li el retorn a Ítaca, la seua pàtria. Durant molts anys navegà i navegà fins a aplegar al port. I, com admirablement cantà un atre grec, Kavafis, tragué profit del viage, al remat lo més important, perque multiplicà les seues ganes de viure; fustigà a l'intel·ligència per a tirar avant sense rendir-se mai i allò el feu curiós, gosat i sempre convençut de que a la fi alcançaria l'ensomi de tornar en sa muller i fill.

D'esta narració, segons diuen, la primera novela d'aventures que mai es va escriure, personalment, puc traure un muntó d'ensenyances. Pensar que tots els nostres maldecaps per la llengua escrita, per a la que ensomiem un futur millor, formen part d'un viage colectiu. Que nos trobarem en ell els perills de l'indiferència, quan no l'obert rebuig dels qui manen, l'enfrontament dels qui pensàvem amics o el cant de les sirenes que tant poden oferir per a tentar. Ulisses les escoltà; volia saber per qué els mariners se tornaven folls al sentir-les i desfeen les naus contra les roques, pensant-se que anaven a conseguir-les. Ell les escoltà, sí, ben amarrat al pal major per a no caure en la tentació. ¿A quants de nosatres nos ha cantat alguna sirena per a que deixàrem lo nostre? ¡És tan difícil guanyar a un temps la vida i el viure! Mes si nos assegurem en l'arraül ¿quí nos arrancarà de la terra?

En veritat la mar està moguda i el vent no amaina. No tots els que embarcaren en Troya acabaren viage. Per tant, nos cal anar units i aguardar, posant l'esforç en el treball comú, el pas del temporal. És, en veritat una gran aventura a la que València nos convida. Si l'enfrontem aixina ¿de veres creeu que van a arrebatar-nos l'esperança? Segur que el temps, que lleva i dona raons serà el millor juge per a la nostra causa.

Maria Jesús Coves.

ASSOCIACIÓ D'ESCRITORS EN LLENGUA VALENCIANA

TERTÚLIES TALLERS DE PROSA.- Va fent camí i aportant suau mestrage la reunió que cada segon dilluns celebrem. En guipar cap arrere tenim perspectiva de cóm s'alvança en el propi repte de cada escritor. Perque la millora és constant i el benefici necessari per a qui consagra temps de soletat, al domini gojós de la lletra, i en eixe dia s'esplaya. Maig quan **Oscar Rueda** nos regalà en la seua sorprenent i ben treballada prosa i **Ruiz Negre** nos feu, además i com sempre, obsequi del treball imprés en octava i no era teatre, sí que bona narrativa, nos deixaren en ganes de més. La tendrea jugadissa i didàctica de **Marta Lanuza**, mare i escritora ¿qué? això per al més de Juny. quan l'ambient ya atempera en alça i no obstant pot fer-nos tremolar l'expectativa imaginada i ben descrita de **Josep Cubells** ¿nos mostra una bestreta de lo que podria ser el "Llibre de l'Escritor de l'any?". Juliol ¡més fusta! **Elena Casa**, cada dia creixent, nos amolla una curta seqüència de lo que hui pot ocórrer fil per randa i remat dolç. I un inèdit en esta profitosa tasca de narrar, professor universitari en la branca de ciències, **Joan Carles Micó**, nos demostra cóm, també les matemàtiques, venen sempre en favor de la veritat: tenen tant que vore en el natural valencianisme..., que nos poden galvanisar contra l'insídia. Dos lliçons per a remugar-les tot l'estiu, Mentres teníem bon sabor de boca, pels microrrelats, el premi Germanor dels dits jocs li l'entregàvem en esta mateixa velada a **Josep Antoni Alapont** qui nos guanyà per nassos.

Ya en Setembre, **Carles Bori** nos lliteraturisa una rondalla clàssica, des de la pròpia versió presa de les contalles en boca de son yayo, baix de la garrofera. **Paco Blasco**, prolífic en son afany lliterari, nos llegí part d'un relat viager. Llàstima que no tinguérem temps per a tot. No obstant, vivint en esta València d'excepció, no nos deixà massa ganes d'anar a Nova York.

Si el públic respon i els escritors fem solc, traurem la terra de guaret. Vigilem el Cresolet i el programa. Pero sobretot consultem els dubtes; per a netejar castellanismes i catalanismes i fugir de les "calques", hem d'acudir per internet a "diccionari.llengua.valenciana.com". Ací està la versió contínuament actualisada del cabal lèxic que nos interessa, sense perills.

RECITALS POÈTICS.- Els que ne feren díhuit en la rastrera efectuada, novament demostren que la crida a diferents poetes i distints llibres funciona. Toca. Per al 2013 pensen mantindre-la, en l'idea de sumar a lo manco una treseta de certàmens i fer un llibre de tota l'obra, en dos dotzenes d'autors. Confiem en la col·laboració inestimable de la RACV, prestant lloc, i de la Providència plovent-nos quèns per a sufragar l'edició, en temps tan eixuts.

PUBLICACIONS.- Està en imprenta, segons Aureli, definitiu revisor de l'obra, l'edició del Cresolet lliterari que correspon a les ponències de les XXI Jornades. Els treballs aportats són de la màxima altura, tal com correspon als especialistes que nos regalen moltes hores d'ocupació i tota una trayectòria professional. És molt important recordar que la seua participació, totalment altruista i generosa la brinden amant València inexcusablement, perque d'un atre modo no se'ls havera pogut compensar, ni tal volta reunir. Ací també la gràcia del llibre, que dins d'uns anys serà contrabando i que tots els escritors gogeu primer que ningú. Va lligant una colecció que també tots deveu deixar als nostres hereus, completa, reforçant la sembra escrita de cara a futurs problemàtics, adverant les dificultats, pero mantenint l'herència lliterària i cultural, valenciana sense més claudicacions.

JORNADES DELS ESCRITORS.- Com a resultat de les preguntes que nos llançàrem en *Cresolet* anterior, les respostes han vingut en suc i abondo. Hem conseguit un *sèt i mig* de ponents. I és que jugant, jugant, passada *la vintiuna*, necessitàvem traure-li rèdit a l'èxit que alcançà i seguir pujant en l'escalafó, la XXII ya és nostra. Sincerament vos dic: res millor que fer-se un ferm propòsit, madurar-lo i compartir-lo, per a llançar-se a la piscina com un bon modo de deprendre a nadar fent milles. No cal contar les braçades pegades en va, pero sí que convé sospesar tot lo que hem creixcut

en sabers i riqueses personals, procurant que això siguen molts qui ho goja i quede de testimoni.

Si tot comença pel principi, qui més i millor està escarbat en les arrels de la PREHISTÒRIA valenciana, per a traure llum i embastar història conseqüent, és el **Dr. José Aparicio Pérez**. Cap d'un organisme oficial -SEAV, de la Diputació-, ànima d'un grup investigador que alenta i forma, mestre universitari, altaveu que sintetisa i divulga i acadèmic que acarona i congrega, sumant interès. *De la cova fosca a la luxosa mansió* titula el treball que òbri la tanda de ponències. Ací sabrem com s'albergaven els primers valencians.

De les passades i repassades que tants invasors pegaren sobre les terres valencianes, quan ja començaven a utilitzar nom propi, degueren lliurar-se els habitants i, sobre les alqueries romanes, degueren créixer fortificacions, tan sòlides i útils per a núcleus poblacionals domèstics, que hui, encara actives iertes al temps, podem admirar-les. Si trobem una mà experta que nos guie i mostre. El Dr. **Pablo Rodríguez Navarro**, nos convida a la pròpia atalaya moruna de sabers i segur que perdem la por a les raons de la construcció en *L'alqueria fortificada de la València musulmana*. Perque ell ha divulgat per les universitats de mig món est hàbitat nostre.

Si encara queden blanques i pures barraques, que nos recorden un entranyable, pràctic, senzill i valencià modo d'acovilar una família, en l'Horta, el docte arquitecte **José Antonio Carrión Gascó**, qui hui per hui és la major autoritat viva en el tema de *La barraca en el Regne de València*, nos fa una demostració documentada de lo que fon, pero també i molt important posarà al nostre curiós alcanç com ha fet ell les últimes. Perque mes que no ho sabérem molts, encara pot ser casa, llar domèstica, confortable, además de la bucòlica postal que nos caracteriza.

La València del Pla de Tosca és el marc del que se n'aprofita el Catedràtic **Javier Domínguez Rodrigo**, qui des del replanell seu, com ingenier i arquitecte, posa ànima a la professió i fa docència dels millors materials edificats que la ciutat cap i casal encara mostra o recorda de l'època dorada, quan era punta de coneiximents i floró de riquesa en el Mediterràneu, perque no pot entendre's l'arquitectura del XV sense València, a la que acodien els més reputats mestres i creaven escola. Pero per ad això se necessita un pols ferm, un ofici divulgatiu i també una gràcia lliterària, que nos ho conte.

L'epígraf *Arquitectura del Modernisme a la Modernitat*, es un rosari gojós de belles mostres, que encara podem contemplar dignes pels nostres carrers, presentades pel mestre dels mestres Dr. **Rafael Tamarit**. Són molts anys de crear arquitectura al món, des de l'obra feta pels millors, desbudellant entranyes i observant perspectives, analisant resultats i sobretot vivint de prop les respostes dels habitants, per a ser testimoni crític de l'evolució i procurar la millora constant, que mai pot bandejar la personalitat habitadora i els mijos: materials constructius propis, ni l'orde a l'entorn i el clima. Aixina, les cases valencianes además compendien caràcter, presten caliu de llar, funcionalitat d'us i viabilitat d'edificació. Això ho resum en exemples ben espigolats i cronològics de la manera més didàctica i amena.

El món de la construcció i tots els oficis que se li aparellen, a lo llarg dels sigles, ha inventat vocabulari propi incardinat en la llengua. En este cas per a la valenciana, fa temps que l'arquitecte Agustí Galbis recull i tria paraules i ficant-se en contacte en l'ingenier **Òscar Rueda** qui además de ser escritor i professional de l'obra pública, goja d'unes inquietuts idiomàtiques com alta és la seua capacitat intel·lectual per a fer-nos-les productives. Entre els dos han mamprés i ací en *La llengua valenciana i el vocabulari de la construcció*, junt a una il·lustrada introducció, fan bestreta d'un lèxic útil que referma sa propietat i devem defendre documentant-la.

El reconeixement públic als personages que han donat altura a les ciutats, deu perpetuar-se. L'art ve a ser caramull humanístic i si ajuda a recordar als personages il·lustres que nos cohabiten, complix distintes funcions cíviqes. En este cas la Dra. **Violeta Montoliu**, nos du generosa *Els monuments escultòrics que habiten València. Història en l'Art*. De la seua mà van cobrant vida, com testimoni humà de veí hui de marbre o bronze, que presten art, aquells que ahir aportaren llustre. Aixina, els valencians actuals els sabrem millors. Ella, ennoblint l'art, nos regale la seua

Passió, per això tanca les precioses comunicacions que a tots van a millorar-nos.

SOPAR DELS ESCRITORS.- És la nit de gala per als qui ne solem passar alguna en blanc, perseguint a la musa, que salta i bota com la puça. Allí nos trobem, junt als nostres. I cada dia ne som més. Enguany tornem als salons de l'Hotel Porta de València SILKEN en Cardenal Benlloch, nº 28, per la seua més còmoda ubicació i aparcament (en el carril bus, no multen a partir de certa hora). Tenim bon recort del menú i aguardem que se superen.

Ya recordeu que és cita a on se presenta el llibre de les Jornades, que al reble'l com obsequi, junt a a un atre molt apropiat per al tema **Habitar València**, sumant els dos llibres valen més que pagarem pel sopar; enguany, l'importància acumulada, val la pena, perquè estem segurs que s'esgotaran. Si també podem captar la dedicatòria de tan ilustres personalitats com són els ponents, ¡mel! Al marge de que, agraïts, tingam el deure d'acaronar-los.

ESCRITOR DE L'ANY.- La Junta de Govern ha valorat tota la trayectòria d'un escritor jove: **Josep Cubells Puertes**, per a impulsar-lo encara més. Pero convençuts de que les distintes noveles que té publicades i que refermen els corresponents premis guanyats i editats, l'advernen com a mereixedors inapelable. La seua imaginativa prosa, per als qui hem gojat llegint-lo, que ya som molts, demostra avanç en cada nou llibre, pero també destaca el bon gust de treballar la llengua aportant-li recursos novells i eixample apropiat de lèxic. Correctes disciplina i ofici d'escriure. Ixcà que este eixemple, que podreu trobar llegint-lo, observant la millora des de "**Naixcut dos voltes**," a "**Crisàlides**" i que té resum en el seu últim premi del Piló "**Caronte**", nos esperone a tots al bon camí: estudi i treball, per a compartir trellat.

Té distintes aportacions en els llibres col·lectius "Clams" com lector de "Tallers", etc. I no podem obviar la vena artística i sensible, havent musicat a distints poetes valencians, sent ànima del grup "**Canço senzilla**" gratament recordat i, promotor de "**l'art en el Metro**", cantant, contem, "**A l'intempèrie**"

Programa per a lo que queda d'any.

Octubre.- Dilluns, 15. Tertúlia taller de prosa*
Llegiran Ramiro Gómez i Quelo Romero

Novembre.-

XXI JORNADES DE LA AELLVA, dedicades a...

"HABITAR VALÈNCIA"

Dilluns 5. Vicent R. Calatayud/José Aparicio

Dimarts 6. Pablo Rodríguez/José Carrión Gascó

Dimecres 7. Javier Domínguez/Rafael Tamarit

Dijous 8. Òscar Rueda/Violeta Montoliu.

Dilluns 12. Llectura de teatre, en el Capri de Paterna

Llegirà Rafael Melià

Divendres 16. SOPAR DELS ESCRITORS**

Decembre.- Dilluns 10. Tertúlia taller de prosa*

Charrada de Voro López sobre normativa i mijos de comunicació.

*Es celebren en el lloc social C/Alt, 64, a partir de les 19,30 hores.

** Hotel Porta de València a les 21 hores..

*** Es celebraran a les 19 h. Sant Miquel i els Reis.

<http://www.aellva.org> C/ Alt, 64 46003 València.

ASSOCIACIÓ D'ESCRITORS EN LLENGUA VALENCIANA